

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

VII.7037.34.2015.GZ

Pani

Anna Zalewska

Minister Edukacji Narodowej

al. J. Ch. Szucha 25

00-918 Warszawa

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła skarga Dyrektora Młodzieżowego Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej – Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. „Unii Europejskiej” – Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Goniądzu, dotycząca **zasad finansowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW)**, skierowana w imieniu przedstawicieli środowiska resocjalizacyjnego.

Jak wynika z informacji udzielonych przez skarżących w powołanym wyżej piśmie, źródłem problemów funkcjonowania MOW jest interpretacja przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w *sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji* (Dz. U. poz. 1170 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w *sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym* (Dz. U. Nr 296, poz.1755), związanych z koniecznością wykazywania liczby wychowanków w Systemie Informacji Oświatowej i związane z tym kontrole urzędów kontroli skarbowej.

Do MOW przyjmowane są dzieci na podstawie orzeczenia sądu oraz skierowania wydanego przez jednostkę samorządu terytorialnego. Placówki, do których dzieci zostały skierowane, zobowiązane są do pozostawania w pełnej gotowości do ich przyjęcia, co oznacza, że organ prowadzący ponosi koszty związane z przygotowaniem miejsca dla

skierowanego dziecka. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze w Systemie Informacji Oświatowej dotychczas wskazywały jako wychowanków nie tylko dzieci faktycznie przebywające w placówce, ale także skierowane do ośrodka, co miało wpływ na wysokość subwencji oświatowej przyznawanej MOW.

W ocenie Skarżących, uzależnienie wysokości dotacji od liczby wychowanków wpisanych do księgi wychowanków i przebywających w ośrodku w dniu 30 września jest niesłuszne, gdyż wychowankowie przyjmowani są w trakcie całego roku, placówka natomiast musi zapewnić miejsce każdemu nieletniemu skierowanemu do ośrodka. Nałożenie obowiązku zwrotu subwencji udzielonej na młodzież skierowaną do ośrodka, która się nie stawiła bądź też oddaliła się z niego samowolnie prowadzi do tego, że placówki mają obowiązek zwrócenia części wykorzystanej już dotacji.

Warto wskazać, iż powyższa problematyka pozostaje również w zainteresowaniu Rzecznika Praw Dziecka, który w swoim wystąpieniu z dnia 14 listopada 2014 r., skierowanym do ówczesnej Minister Edukacji Narodowej, zwrócił uwagę na problemy dotyczące podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonej na finansowanie pobytu małoletnich w MOW w 2015 r. Rzecznik Praw Dziecka wskazał, że otrzymywanie przez MOW subwencji jedynie na wychowanków faktycznie przebywających w ośrodku powoduje, że w sytuacji niestawienia się dziecka skierowanego do MOW lub też w sytuacji samowolnego oddalenia się z ośrodka wychowanka już przyjętego, koszty poczynione przez MOW na przygotowanie miejsca są ponoszone z subwencji przyznanej na wychowanków faktycznie przebywających. Powyższe oznacza, że środki przeznaczone na wychowanków już przebywających zmniejszają się w sposób znaczny, co w konsekwencji utrudnia realizację zadań do, których placówki te zostały powołane.

W dniu 1 lipca 2015 r. również Rzecznik Praw Obywatelskich skierował wystąpienie do Minister Edukacji Narodowej. W odpowiedzi udzielonej w dniu 18 sierpnia 2015 r. ówczesna Minister potwierdziła, że podstawą do naliczenia środków finansowych w postaci subwencji oświatowej dla MOW jest liczba wychowanków wykazana w Systemie Informacji Oświatowej, tj. liczba osób przyjętych do placówki i z dniem przyjęcia wpisana do księgi wychowanków. Powyższa podstawa do naliczania subwencji nie dotyczy „miejsc

zarezerwowanych", czyli oczekujących na przyjazd nieletniego. W przypadku ucznia, który został skierowany, a jeszcze nie przybył do ośrodka i w związku z tym nie został ujęty w Systemie Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji, jednostka samorządu terytorialnego może wystąpić z wnioskiem o przyznanie środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

Mając na uwadze treść wyjaśnień udzielonych przez Minister Edukacji Narodowej, w dniu 4 marca 2016 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Skarżących pismo z prośbą o przesłanie opinii co do stanowiska MEN. Jak wynika z odpowiedzi, udzielonej przez Skarżących w piśmie z dnia 12 maja 2016 r., kontrole dokonywane przez urząd kontroli skarbowej, z uwagi na nienależne pobrane środki z części ogólnej subwencji oświatowej za wychowanków skierowanych a niedoprowadzonych do ośrodków, istotnie wpływają na bieżące funkcjonowanie i przyszłość placówek, co zagraża funkcjonowaniu systemu resocjalizacji i jakości pracy wielu placówek. Ponadto, Skarżący wskazują, że brak szybkiego rozwiązania powyższej kwestii spowoduje kontynuację w kolejnym roku istotnych problemów finansowych placówek resocjalizacyjnych oraz dezorganizację ich funkcjonowania. Skarżący do powyższego pisma załączyli materiały i opinie związane ze sprawą, których kopię przekazuję w załączeniu.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o przedstawienie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie.

Do wiadomości:

Pan Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Zał.9.